

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR NÄMNDEN SVENSKA RUM 2023

Inom småbarnspedagogiken har personalsituationen fortsättningsvis varit en utmaning; det har varit svårt att rekrytera inte bara behörig personal utan också personal för längre och kortare vikariat. Samarbetet med utbildningsanordnare som utbildar personal för småbarnspedagogiken har fortsatt och satsningar på rekryteringskampanjer i sociala medier har gjorts. Ledarna och övrig personal har erbjudits arbetshandledning då de har behövt stöd i sitt arbete. Försöket med daghemsbiträden under året 2023 var mycket lyckat och därmed inkluderades femton befattningar för daghemsbiträden i personalplanen för år 2024. Befattningarna inrättades av stadsstyrelsen och ordinarieanställningar inleddes från januari 2024. Biträdena sköter uppgifter som inte kräver en utbildning inom vård, fostran och lärande vilket ger den övriga personalen mer tid att fokusera på sina kärnuppgifter. På biträdena ställs inga språkkrav vilket möjliggör att personer med annat modersmål än svenska kan anställas.

Under våren 2023 pågick uppdateringen av läroplanen för den grundläggande utbildningen gällande bedömningskriterier i årskurserna 3–6. Lärarna hade en stor delaktighet i arbetet med uppdateringen. Samtidigt uppdaterades modellen för att förebygga och ingripa i frånvaro. Kommunerna inom Västra Nylands välfärdsområde har en gemensam modell för arbetet. I augusti 2023 togs också en ny plan för elevvården i bruk. En uppdatering av planens bilagor påbörjades under hösten och fortsätter våren 2024.

Verksamheten inom småbarnspedagogiken och utbildningen har utvecklats genom flera olika statsunderstödsprojekt. Finansieringen för klubbverksamheten i skolorna har fortsatt och klubbverksamheten har småningom återgått till liknande volymer som före pandemin. Esbo stad har fått statsunderstöd för Finlandsmodellen för hobbyverksamhet, som i Esbo går under namnet Hobbystigen. Hobbystigen koordineras av stadens kulturenhet och erbjuder skolelever avgiftsfri hobbyverksamhet i samband med skoldagen. Målet är att inom ramen för Hobbystigen erbjuda åtminstone en gratis hobbygrupp i varje svenskspråkig skola.

Småbarnspedagogikens projekt Nylitteracitet 2.0 som handlade om att stödja utvecklingen av digitala kompetenser inom småbarnspedagogiken avslutades i slutet av 2023. Projektet avslutades med en omtyckt gemensam digital julkalender som enheterna var med och skapade. I Rödskogs förskola och skola pågick projektet Digipudokkuudelle stop vars mål var att stödja utvecklingen av digital kompetens inom förskoleundervisningen och årskurserna 1–4. Inom den grundläggande utbildningens årskurser 5–9 inleddes projektet Digi-ilo med målsättningen att främja utvecklingen av digitala kompetenser. Lagstads skola deltar i projektet Digi-ilo för Svebis del.

Med statsunderstödet för att främja jämlikhet i den grundläggande utbildningen har skolorna haft möjlighet att anställa lärare och skolgångshandledare med lön från statsunderstöden Jämställdhet 10 och 11 under 2023. Statsunderstödet Jämställdhet 11 använder skolorna ännu under 2024.

Inom småbarnspedagogiken har statsunderstöden Jämställdhet 3 & 4, samt understödet Stöd & inklusion i praktiken gjort det möjligt att anställa flera vuxna till enheterna i småbarnspedagogiken. Statsunderstöden Jämställdhet 4 och 5, samt Stöd & inklusion i praktiken används även under 2024.

Det nationella pilotprojektet SKY (Engagerande arbete i skolgemenskapen) som inleddes hösten 2021 pågick för Svenska bildningstjänsters del fram till utgången av augusti 2023. Inom ramen för SKY-projektet anställdes tre gemenskapshandledare som primärt har arbetat med årskurserna 7–9, där fokus har varit på att säkra skolnärvaron och främja elevernas förankring till skolan. Handledarna har även fortsatt att arbeta med samarbetsmodellen för årskurserna 5-6-7. Inom SKY-projektet har förfaringssätt och modeller för att säkra skolnärvaro, förankring till skolan samt för att främja skoltrivsel och skolgemenskap utarbetats.

Verksamheten som ordnats med hjälp av statsunderstödet som beviljats på grund av undantagstillståndet som uppstod till följd av coronapandemin har fortsatt även under 2023. Målet har varit att jämna ut följderna av de förhållanden som pandemin orsakade inom hela utbildningsstigen. I

grundskolan har sju gemenskapshandledare anställda från hösten 2023 inom ramen för coronaunderstödet. Dessa har arbetat målinriktat med att öka skoltrivseln, förankra eleverna i skolan, säkra skolnärvaron och stärka gemenskapen hos eleverna genom systematiskt arbete med elever och handledning av personalen. Motsvarande verksamhet ordnades inom gymnasieundervisningen. Verksamheten som finansieras med coronaunderstödet försätter även under våren 2024.

Under 2022 påbörjades ett projekt riktat till svaga läsare i åk 7–9 med hjälp av ett statsunderstöd. Inom ramen för projektet skaffades anpassat läsmaterial och genomfördes målriktade aktiviteter med syfte att främja elevernas läsfärdigheter genom lässtimulans och stöd. Projektet pågick under hela 2023 och avslutades vid utgången av året.

Ett sätt att stödja lärare med det pedagogiska arbetet inom den grundläggande utbildningen är tutorlärarnas arbete. Antalet tutorlärare ökades från två till tre hösten 2023. Verksamheten försätter våren 2024. Inom småbarnspedagogiken ökades antalet konsultativa lärare som stödjer det pedagogiska arbetet från två till tre hösten 2023.

Under våren 2021 startade ett projekt för att utveckla stöd och inklusion i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Projektet som var ett samarbete mellan resultatenheter för finsk småbarnspedagogik, finsk grundläggande utbildning och Svenska bildningstjänster fortsatte under hela 2023. Målet med projektet var att se över strukturer och processer kring anordnandet av stöd samt att främja principen om inklusion. Ett centralt fokus i projektet var att förstärka samarbetet mellan resultatenheter och med social- och hälsovårdssektorn gällande stöd och inklusion. Projektet finansierades med statsunderstöd från Undervisnings- och kulturministeriet och avslutades vid utgången av 2023. Motsvarande projekt startade inom småbarnspedagogiken i december 2021 i samarbete med den finska småbarnspedagogiken. I detta projekt låg fokus på att förbereda, implementera och stöda småbarnspedagogikens personal att ta i bruk förändringarna i lagen om småbarnspedagogik gällande stöd, som togs i bruk från och med 1.8.2022. Projektet inom småbarnspedagogiken fortsatte fram till hösten 2023 med statsunderstöd från Undervisnings- och kulturministeriet. För att stärka personalens kompetens i att arbeta med stöd och främja inklusion ordnades det under året inom ramen för nämnda två projekten flera fortbildningar och kompetensutvecklingsmöjligheter med temat stöd och inklusion för personal inom småbarnspedagogiken och grundskolan. För första gången efter coronapandemin ordnades en gemensam fortbildningsdag för hela småbarnspedagogikens personal. Temat för dagen var stöd och inklusion.

I januari 2023 påbörjades ett statsfinansierat projekt kallat Utveckling av gemensam elevvård i samarbete med den finskspråkiga småbarnspedagogiken, grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen i Esbo där Svenska bildningstjänster anställde en projektkoordinator på heltid för perioden februari 2023–juli 2024. Målet med projektet är att stärka och utveckla den gemensamma elev- och studerandevården inom Esbo. Projektet fortsätter även under 2025.

Utvecklingsarbetet kring serviceplattformen och ekosystemet DigiOne både inom Esbo och i samarbete med städerna Jyväskylä, Lahtis, Uleåborg, Tammerfors, Åbo och Vanda samt Kuntien Tiera fortsatte under 2023. Fokus låg på den grundläggande utbildningen. Ibrukttagandet av DigiOne i gymnasieutbildningen flyttas framåt. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2024.

Huvudstadsregionens och Kyrksläotts gemensamma samarbetsnätverk KOHUR har ordnat olika fortbildningar för personalen inom småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande utbildningen. Interna nätverksträffar kring aktuella pedagogiska ämnen har ordnats flera gånger under året för lärare i småbarnspedagogiken och förskolan samt för lärare i den grundläggande utbildningen.

I januari 2023 ordnades en träff för föräldrar till elever i årskurs 6–9 i de svenskspråkiga skolorna i Esbo för att diskutera det ökade våldet bland unga och den ökande användningen av rusmedel bland unga. På plats var en grupp sakkunniga som både informerade om aktuella fenomen och svarade på frågor från föräldrarna. I april 2023 ordnades två kvällar för vårdnadshavarna till barn under skolåldern

där temat var "Så stöder du ditt barns utveckling!". Fokus var här hur man som föräldrar till barn under skolåldern kan skapa positiva upplevelser i vardagen som stödjer barnens utveckling.

Till följd av lagförändringen som trädde i kraft i augusti 2022 och som förutsätter att både personal och skolkamrater ingriper omgående vid mobbning, skapades det under 2023 inom sektorn för fostran och lärande en animationsfilm som stöd för förbyggande och ingripande vid mobbning. Filmen publicerades i augusti 2023 med tillhörande svenskspråkigt pedagogiskt stödmaterial.

Under 2023 påbörjades ett samarbete med representanter från skolornas direktioner och småbarnspedagogikens och skolornas föräldraföreningar. Samarbetes syfte och mål är att tillsammans skapa goda förutsättningar för barnen, eleverna och studerandena i daghemmen och skolorna i Esbo. Samarbetet fortsätter under 2024.

Antalet unga som tagit del av ungdomsverksamheten har ökat 2023. De flesta möten med unga sker i skolsamarbeten i bl.a. långrastverksamhet med årskurserna 7–9, bekantningsdagar och även i rusmedelsförebyggande diskussioner om Storyn om att välja. Ungdomarna har också haft möjlighet att delta i utfärder under sportlovet och dagläger på sommarlovet. Även klubbverksamhet, t.ex. skatepark når unga. En av skolungdomsledarna deltar i en pilotering av skolungdomsprojektet på Lagstads skola. Därutöver besöker ungdomar ungdomslokalen och deltar i unkkans online-verksamhet. Ungdomslokalen har dessutom utökat sina öppethållningstider med en veckodag och är numera öppen mellan tisdag och (varannan) lördag.

Utbildning som handleder för examensutbildning (HUX) genomfördes första gången under läsåret 2022–2023. Utbildningen är avsedd för läropliktiga och andra som saknar en examen på andra stadiet med behov av handledande utbildning. I huvudstadsregionen ordnas HUX-utbildningen på svenska av Prakticum.

Navigatorhuset i Esbo erbjuder handledningstjänster för unga under 30 år. Svenska bildningstjänsters ungdomsledare har haft regelbundna arbetsturer i Navigatorhusets Startpunkt. Svenska bildningstjänster har en uppsökande ungdomsarbetare som arbetar som en del av uppsökandeteamet i Navigatorhuset. Den egna uppsökaren arbetar i huvudsak med mobilt uppsökande arbete (jalkautuva nuorisotyö) men erbjuder också individuell handledning. Samarbetet med Sveps/Practicum fortsätter också. Esbo köper både uppsökande ungdomsarbete, som komplement till den egna uppsökaren, och ungdomsverkstadsverksamhet på svenska av Sveps. Esbo köper svenskspråkiga informations- och rådgivningstjänster för unga av UngInfo/Luckan.

Svenska bildningstjänsters kulturevenemang ordnas i huvudsak i Vindängensalen och Vindängenhusets restaurang men också utomhus och i andra lokaler i staden. Till evenemangshelheten hör såväl konserter och teaterföreställningar som film, allsångskvällar och utställningar. Kulturdagen ordnades detta år som ett familjeevenemang på Finns sommarteater. I biblioteket i Lippulaiva ordnades en tre veckor lång jubileumsutställning om Alfons Åberg. Under året ordnades totalt 87 evenemang.

Kulps har fortsatt erbjuda elever i förskolan och grundskolan kultur- och idrottsupplevelser som är kopplade till målen i läroplanen. Antalen Kulps-besök ökade markant och år 2023 var det år sedan Kulps startade som alla tre stigarna, kultur-, biblioteks- och motionsstigen, användes mest. Kulturspaning fortsätter ge alla daghems 3–5-åringar ett kulturinnehållspaket varje verksamhetsår och erbjuder också personalen i varje daghem en fortbildning i samma konstämne som daghemmets barn fått ta del av. Verksamhetsåret 2023–2024 erbjuds alla daghem dessutom ett extra kulturspaningsinnehåll för barngrupperna. Under 2023 har även en kulturfostransmodell för andra stadiet piloterats. Den går under namnet Kulturstigen för andra stadiet och innehåller kulturinnehåll studerande kan göra på egen hand eller tillsammans med sin grupp. Kulturkedjan har även efter vårdreformens genomförande fortsatt att ta avgiftsfria kulturupplevelser direkt till seniorboenden och servicecentraler i Esbo. Under maj-september åkte även seniorbilen Senioripaku runt i Esbo på

tisdagar och erbjöd äldre en ledd motionsaktivitet, ett kulturinnehåll och seniorrådgivning. Kulps, Kulturspaning, Kulturkedjan och Senioripaku ordnas i samarbete med kulturenheten.

Inom ramen för den grundläggande konstundervisningen samarbetar resultatenheten med Musikinstitutet Kungsvägen (MIK) som erhåller regelbundet verksamhetsbidrag för den grundläggande konstundervisningen från nämnden Svenska rum. Elevantalet i MIK:s verksamhet ökade och började närma sig liknande antal som före den svacka som pandemin orsakade.

Efterfrågan på Arbis kurser har ökat, vilket återspeglar sig i antalet undervisningstimmar. År 2023 var kursantalet 336 och undervisningstimmarna 9699 (2022: 334 kurser, 9359 timmar). Det totala antalet kursdeltagarantalet var 4035 år 2023. Det är en markant ökning i antal (583 deltagare) jämfört med året innan. Få kurser har blivit inhyllade på grund av lågt deltagarantal.

Efterfrågan på kurser i svenska som främmande språk är fortsatt stor. Sammanlagt ordnades det 64 kurser i svenska och för dessa kurser användes 1969 undervisningstimmar.

Arbis hade år 2023 studerande med 38 olika modersmål utöver svenska eller finska. Studerande med andra språk än svenska eller finska som modersmål utgjorde 25 % av studerandena. Den procentuella andelen för svenskspråkiga var 44 % och för finskspråkiga 31 %.

Samarbetet inom kulturell verksamhet har år 2023 fortsatt mellan verksamhetsområdena Kultur och Arbis med tyngdpunkt på studerandes kursproduktioner.

Den grundläggande utbildningen 2022–2023

Elever som gått ut årskurs 9 i Esbo på svenska våren 2023 har placerat sig i fortsatta studier enligt tabellen nedan.

Tabell 1. Utbildning efter grundskolan

Utbildning	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gymnasium svenskspråkigt	222	226	238	240	271	267
Gymnasium finskspråkigt	2	5	5	10	4	12
Yrkesutbildning	49	44	44	35	45	47
Studier utomlands	0	1	1	0	5	0
HUX	2	11	7	11	6	9

Våren 2023 stannade 2 elever på klassen.

Studentskrivningsresultat

Från Mattlidens gymnasium dimitterades 123 studenter våren 2023. Medeltalet av vitsordspoängen i de fem obligatoriska ämnena var 4,46 då landets medeltal var 4,27 (2022: Mattliden 4,5; landet 4,3).

I augusti 2023 dimitterades vårens 39 IB-studenter. Medeltalet av betygen var 32,1 poäng (2022: 34,3 p.). Världens medeltal var 30,2 p år 2023 och 32 p. år 2022, dvs. klart under Matlidens medeltal.

INLÄRNINGSMILJÖ

1. Gruppstorlek

I tabellen presenteras antalet och andelen elever i grundskolan fördelat på olika gruppstorlekar. I statistiken ingår inte smågruppsundervisningen.

Tabell 2. Elevernas fördelning enligt gruppstorlek i åk 1–9 och medelstorlek för grupperna

Åk 1–2												
läsåår	2018–2019		2019–2020		2020–2021		2021–2022		2022–2023		2023–2024	
gruppstorlek	elever	andel(%)	elever	andel(%)	elever	andel(%)	elever	andel(%)	elever	andel(%)	elever	andel(%)
<18	264	38	268	40	241	33	165	25	153	24	214	35
18–21	246	35	328	49	315	47	256	38	275	43	254	42
22–25	136	19	22	3	137	20	226	34	156	25	140	23
26–29	54	8	53	8	0	0	0	0	26	4	0	0
Åk 3–6												
läsåår	2018–2019		2019–2020		2020–2021		2021–2022		2022–2023		2023–2024	
gruppstorlek	elever	andel (%)	elever	andel (%)	elever	andel (%)	elever	andel(%)	elever	andel (%)	elever	andel (%)
<18	328	23	373	27	427	28	311	22	361	26	362	26
18–21	623	44	609	45	474	36	544	38	564	40	584	43
22–25	407	29	294	22	368	28	349	25	349	25	370	27
26–29	27	2	83	6	115	8	170	12	56	4	58	4
30-	32	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Åk 7–9												
läsåår	2018–2019		2019–2020		2020–2021		2021–2022		2022–2023		2023–2024	
gruppstorlek	elever	andel (%)	elever	andel (%)	elever	andel (%)	elever	andel (%)	elever	andel (%)	elever	andel (%)
<18	217	25	237	28	283	27	231	24	146	15	230	23
18–21	362	43	409	48	492	53	559	57	528	53	353	35
22–25	271	32	206	24	183	20	139	14	300	30	420	42

Gruppernas medelstorlek

Medeltal	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2022–2023	2023–2024
åk 1–2	18	18	17	18	18	17
åk 3–6	20	19	19	19	19	18
åk 7–9	18	19	19	19	19	20

ELEV- OCH STUDERANDEVÅRDEN

Från och med 1.1.2023 ansvarar Västra Nylands välfärdsområde för ordnandet av elevhälsa, det vill säga skol- och studerandehälsovård samt kurator- och psykologtjänster. Den bindande personaldimensioneringen för kuratorer är en kurator per 670 elever och för psykologer (fr.o.m. 1.8.2023) en psykolog per 780 elever. Kuratorsresursen har under 2023 varit i närheten av dimensioneringen medan det har funnits en brist på psykologer, trots att antalet psykologer under året har ökat. Under våren 2023 togs en centraliserad psykologtjänst i bruk för att stöda skolor saknade egen psykolog.

Den förnyade lagen om elev- och studerandevård trädde i kraft 1.8.2023 och den förutsätter att Esbo stad som anordnare av undervisning och utbildning har utarbetat en egen elevhälsoplan. För den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av elevhälsan ansvarar en sektorsövergripande styrgrupp för elevhälsa. Att stöda lärande och främja välmående är en del av skolornas vardag och verksamhet. I den gemensamma elev- och studerandevården deltar alla vuxna som jobbar i skolsamfundet.

EKONOMIN

	JUSTERAD BUDGET 2023	31.12.2023	%	över-/ underskott	BS2022
Inkomster totalt	4 360 000	4 849 428	111 %	-489 428	4 644 078
Utgifter totalt	-72 956 617	-72 408 695	99 %	-547 922	-67 725 012
VERKSAMHETS BIDRAG	-68 596 617	-67 559 267	98 %	-1 037 350	-63 080 934

Inkomst målet överskrider det budgeterade med 0,5 milj. euro då de erhållna projektunderstöden överskrider det budgeterade.

Verksamhetsutgifterna underskrider det budgeterade med 0,5 milj. euro. Vid uppgörandet av budgeten har beaktats tidigare lagda inbesparingarna på 0,3 milj. euro i programmet En ekonomiskt hållbar stad. Utöver den på förhand gjorda TakE-inbesparingen visar främst det avgiftsfria andra stadiet ett överskott på materialanskaffningar.

Verksamhetsinkomsterna

Inkomsterna hänför sig främst till småbarnspedagogikens klientavgifter, de understöd (projekt pengar) som grundläggande utbildningen, gymnasiet och småbarnspedagogiken erhåller samt eftermiddagsverksamhetens och arbetarinstitutets klientavgifter.

De budgeterade inkomsterna för år 2023 är 4,4 milj. euro. De erhållna inkomsterna vid årets slut är dryga 4,8 milj. euro och inkomst målet överskrider därmed det budgeterade med knappt 0,5 milj. euro på grund av att mer projektunderstöd erhållits och använts än det budgeterade.

Verksamhetsutgifterna

Av de budgeterade verksamhetsutgifterna på 72,9 milj. euro har 72,4 milj. euro använts, dvs 99,2 procent, vid årets slut.

Användningsgraden för personalkostnaderna, inklusive hyrd arbetskraft, är 102,5 procent. Överskridningen på en knapp miljon hänför sig främst till löneförhöjningarna som på årsnivå varit cirka 2 procent högre än det budgeterade och löneperiodiseringarna som ökade utgifterna med 0,2 milj.

euro. Även ökningen av antalet barn under tre år inom småbarnspedagogiken har bidragit till de högre utgifterna.

Köp av tjänster har en användningsprocent på 90 och överskottet på 0,7 milj. euro hänför sej främst till de tidigare lagda inbesparingarna i programmet En ekonomiskt hållbar stad (TakE). En tidigare lagd inbesparing på 0,3 milj. euro har beaktats vid uppgörandet av budgeten för år 2023. En reservering på knappa 0,2 milj. euro har gjorts för att täcka överskridningen på köp av stadens enheter för reparationer och underhåll av lokaler, eftersom dessa inte beaktas då koncernen gör upp budgeten för de interna köpen. Därtill visar bland annat köp av kundtjänster, sakkunnigtjänster samt fortbildningstjänster ett överskott vid årets slut.

Användningsgraden för köp av material och förnödenheter är 72 procent. Främst på grund av att anslaget reserverat för det avgiftsfria andra stadiet inte till sin helhet behövdes innevarande verksamhetsår visar materialen och förnödenheterna ett överskott på 0,6 milj. euro.

Användningsgraden för understöden är 92 procent och understöden visar ett överskott på 0,2 milj. euro. Understöden inkluderar den grundläggande konstundervisningens understöd, grundläggande utbildningens understöd för eftermiddagsverksamheten samt småbarnspedagogikens hemvårdsstöd och stödet för privat småbarnspedagogik. Användningen av hemvårdsstödet har minskat med dryga 0,1 milj. euro jämfört med året innan och det budgeterade och därtill förblev anslaget reserverat för nya privata daghemplatser inom småbarnspedagogiken oanvänt.

De utomstående hyornas användningsprocent är 25 procent och den låga användningsprocenten beror främst på att en reservering gjorts för att täcka överskridningen på de interna lokalhyrorna.

Användningsgraden för övriga kostnader är 115 procent. Den höga användningsgraden beror på att skolorna i högre grad än tidigare använt sej av kontogruppen vid konteringarna, men samtidigt har på andra kontogrupper gjorts motsvarande inbesparing.

Användningsprocenten på köp av stadens enheter är 103 procent. Köp av stadens enheter inkluderar bla koncernens ekonomiförvaltningstjänster, arbetsplatshälsovårdens tjänster och personaltjänsterna, ict-tjänsterna samt städningen. Överskridningen hänför sej främst till service- och reparationsutgifter för lokalerna då anslag för dessa inte reserveras på koncernförvaltningen vid uppgörandet av budgeten.

Användningsgraden för de interna lokalhyrorna är 101 procent. Budgeten och prognosen för de interna lokalhyrorna görs på koncernen. Eftersom alla interna lokalhyror inte beaktas vid uppgörandet av budgeten finns en reservering på utomstående hyror som täcker överskridningen.